

TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2011. gada 16. jūnijā*

Lieta C-462/09

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam, ko *Hoge Raad der Nederlanden* (Nīderlande) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2009. gada 20. novembrī un kas Tiesā reģistrēts 2009. gada 25. novembrī, tiesvedībā

Stichting de Thuiskopie

pret

Opus Supplies Deutschland GmbH,

Mijndert van der Lee,

Hananja van der Lee.

* Tiesvedības valoda — holandiešu.

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], tiesneši R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], Dž. Arestis [*G. Arestis*], J. Malenovskis [*J. Malenovský*] (referents) un T. fon Danvics [*T. von Danwitz*],

ģenerālvokāts N. Jēskinens [*N. Jääskinen*],
sekretāre M. Ferreira [*M. Ferreira*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2010. gada 15. decembra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Stichting de Thuis kopie* vārdā — T. Koens Jehorams [*T. Cohen Jehoram*] un V. Rē-ršs [*V. Rörsch*], *advocaten*,

— *Opus Supplies Deutschland GmbH*, kā arī M. van der Lē [*M. van der Lee*] un H. van der Lē [*H. van der Lee*] vārdā — D. Visers [*D. Visser*] un A. Kvedvliģs [*A. Quaedvlieg*], *advocaten*,

— Beļģijas valdības vārdā — T. Materne [*T. Materne*] un Ž. K. Allē [*J.-C. Halleux*], pārstāvji,

— Spānijas valdības vārdā — N. Diasa Abada [*N. Díaz Abad*], pārstāve,

- Lietuvas valdības vārdā — D. Krjaučūns [*D. Kriaučiūnas*] un L. Ļubertaite [*L. Liubertaitė*], pārstāvji,

- Austrijas valdības vārdā — E. Rīdls [*E. Riedl*] un G. Kunnerts [*G. Kunnert*], pārstāvji,

- Somijas valdības vārdā — J. Heliskoski [*J. Heliskoski*], pārstāvis,

- Eiropas Komisijas vārdā — A. Neijenhaiss [*A. Nijenhuis*] un J. Samnada [*J. Samnada*], pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2011. gada 10. marta tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- ¹ Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 22. maija Direktīvas 2001/29/EK par dažu autortiesību un blakustiesību aspektu saskaņošanu informācijas sabiedrībā (OV L 167, 10. lpp.) 5. panta 2. punkta b) apakšpunktu un 5. punktu.

- 2 Šis lūgums tika iesniegts saistībā ar tiesvedību starp *Stichting de Thuiskopie* (turpmāk tekstā — “*Stichting*”) un *Opus Supplies Deutschland GmbH* (turpmāk tekstā — “*Opus*”), kā arī M. van der Lē un H. van der Lē — diviem šīs sabiedrības administratoriem — par to, lai šī sabiedrība samaksātu taisnīgas atlīdzības finansējumam paredzēto nodevu, kas atbilstoši izņēmumam saistībā ar atlīdzību par kopēšanu privātai lietošanai ir maksājama autortiesību subjektiem (turpmāk tekstā — “nodeva par kopēšanu privātai lietošanai”).

Atbilstošās tiesību normas

Direktīva 2001/29

- 3 Direktīvas 2001/29 preambulas 9., 10., 31., 32., 35. un 38. apsvērumi ir izteikti šādā redakcijā:

“(9) Autortiesību un blakustiesību saskaņošanas pamatā jābūt augstam aizsardzības līmenim, jo šīm tiesībām ir izšķiroša nozīme intelektuālajā jaunradē. To aizsardzība palīdz nodrošināt jaunrades uzturēšanu un attīstību autoru, izpildītāju, producentu, patērētāju, kultūras, rūpniecības un visas sabiedrības interesēs. Tāpēc intelektuālais īpašums ir atzīts par īpašuma neatņemamu sastāvdaļu.

(10) Lai autori vai izpildītāji varētu turpināt savu radošo un māksliniecisko darbību, viņiem jāsaņem atbilstīga atlīdzība par viņu darbu izmantošanu, bet producentiem tā jāsaņem, lai varētu finansēt šo darbību. [..]

[..]

(31) Jāsaglabā taisnīgs līdzsvars starp dažādu kategoriju tiesību subjektu tiesībām un interesēm un dažādu kategoriju tiesību subjektu un aizsargātu tiesību objektu izmantotāju tiesībām un interesēm. [..]

(32) Šī direktīva paredz izsmelšu izņēmumu un ierobežojumu uzskaitījumu attiecībā uz reproducēšanas tiesībām un tiesībām uz izziņošanu. Daži izņēmumi vai ierobežojumi vajadzības gadījumā attiecas tikai uz reproducēšanas tiesībām. Minētajā uzskaitījumā ņemtas vērā dalībvalstu atšķirīgās tiesību tradīcijas, vienlaikus tiecoties nodrošināt funkcionējošu iekšējo tirgu. Dalībvalstīm būtu saskanīgāk jāpiemēro minētie izņēmumi un ierobežojumi, ko novērtēs, nākotnē pārskatot īstenojamās tiesību aktus.

[..]

(35) Dažos izņēmumu vai ierobežojumu gadījumos tiesību subjektiem būtu jāsaņem taisnīga atlīdzība, ar ko tiem pienācīgi atlīdzina par viņu aizsargāto darbu vai cita tiesību objekta izmantošanu. Nosakot attiecīgās taisnīgās atlīdzības veidu, sīku procedūru un iespējamo apjomu, būtu jāņem vērā īpašie apstākļi katrā gadījumā. Novērtējot attiecīgos apstākļus, noderīgs kritērijs būtu iespējamais kaitējums, ko attiecīgā darbība nodara tiesību subjektiem. Gadījumos, kad tiesību subjekti jau ir saņēmuši samaksu kādā citā veidā, piemēram, kā daļu no maksas par licenci, īpašs vai atsevišķs maksājums var arī nepienākties. Nosakot taisnīgas atlīdzības apjomu, pilnībā būtu jāņem vērā šajā direktīvā minēto tehnoloģisko aizsardzības pasākumu izmantošanas pakāpe. Dažos gadījumos, ja tiesību subjekta aizskārums ir minimāls, maksājumu saistību var nebūt.

[..]

(38) Dalībvalstīm būtu jāļauj reproducēšanas tiesību izņēmumu vai ierobežojumu paredzēšana attiecībā uz audio, vizuāla un audiovizuāla materiāla reproducēšanu dažos veidos personiskai lietošanai, paredzot taisnīgu atlīdzību. Tas var ietvert atlīdzības shēmu ieviešanu vai turpināšanu, lai kompensētu tiesību subjekta aizskārumu. [..]”

4 Direktīvas 2001/29 2. pantā ar nosaukumu “Reproducēšanas tiesības” ir noteikts:

“Dalībvalstis paredz ekskluzīvas tiesības atļaut vai aizliegt tiešu vai netiešu, īslaicīgu vai pastāvīgu reproducēšanu ar jebkādiem līdzekļiem un jebkādā formā, pilnībā vai daļēji:

- a) autoriem — attiecībā uz viņu darbiem;
- b) izpildītājiem — attiecībā uz viņu sniegto priekšnesumu fiksēšanu;
- c) skaņu ierakstu producentiem — attiecībā uz viņu ierakstītajiem skaņu ierakstiem;
- d) filmu pirmo fiksāciju producentiem — attiecībā uz viņu uzņemto filmu oriģināliem un kopijām;

e) raidorganizācijām — attiecībā uz šo organizāciju raidījumu fiksēšanu neatkarīgi no tā, vai šos raidījumus translē pa vadiem vai bez tiem, to skaitā pa kabeļiem vai ar satelīta palīdzību.”

5 Tās pašas direktīvas 5. pantā — kura nosaukums ir “Izņēmumi un ierobežojumi” — 2. punkta b) apakšpunktā ir paredzēts:

“Dalībvalstis var paredzēt izņēmumus vai ierobežojumus 2. pantā minētajām reproducēšanas tiesībām šādos gadījumos:

[..]

b) reproducēšana uz jebkura materiāla, ko personiskai lietošanai veic privātpersona ar mērķi, kurš ne netieši, ne tieši nav komerciāls, ar nosacījumu, ka tiesību subjektu saņem taisnīgu atlīdzību, kurā ņemta vērā 6. pantā minēto tehnoloģisko pasākumu piemērošana vai nepiemērošana attiecīgajam darbam vai tiesību objektam.”

6 Minētās direktīvas 5. panta 5. punktā savukārt ir noteikts:

“Šī panta 1., 2., 3. un 4. punktā paredzētos izņēmumus un ierobežojumus piemēro tikai dažos īpašos gadījumos, kas nav pretrunā ar darba vai cita tiesību objekta parasto izmantošanu un nepamatoti neskar tiesību subjekta likumīgās intereses.”

Valsts tiesiskais regulējums

- 7 Atbilstoši Autortiesību likuma (*Auteurswet, Staatsblad* 2008, Nr, 538) 16.c panta 1.–3. punktam:

“1. Par literāra, zinātnes vai mākslas darba autortiesību aizskārumu netiek uzskatīta darba pavairošana informācijas nesējā, kurš ir paredzēts, lai darbu reproducētu, ja pavairošana tiek veikta bez tieša vai netieša saimnieciskā mērķa un paredzēta tikai fiziskas personas, kura veic pavairošanu, pašas vingrinājumiem, pašas studijām vai pašas lietošanai.

2. Par pavairošanu 1. punkta izpratnē to veicošā persona vai tās tiesību pārņēmējs maksā taisnīgu atlīdzību. Atlīdzības samaksas pienākums ir noteikts 1. punktā minēto informācijas nesēju ražotājam vai importētājam.

3. Ražotājam pienākums maksāt atlīdzību rodas brīdī, kad tā ražotie nesēji var tikt laisti apgrozībā. Importētājam šis pienākums rodas ieviešanas brīdī.”

Pamata tiesvedība un prejudiciālie jautājumi

- 8 No Autortiesību likuma 16.c panta 1. punkta izriet, ka Nīderlandes Karaliste savās valsts tiesībās ir ieviesusi izņēmumu saistībā ar kopēšanu privātai lietošanai. Saskaņā ar tā paša panta 2. punktu atlīdzība par kopēšanu privātai lietošanai ir jāmaksā reproducēšanai izmantojamo datu nesēju ražotājam vai importētājam.

- 9 *Stichting* ir Nīderlandes iestāde, kam ir uzdots iekasēt nodevu par kopēšanu privātai lietošanai.
- 10 *Opus* ir Vācijas sabiedrība, kas, izmantojot internetu, tirgo tukšus, proti, neierakstītus, reproducēšanai izmantojamus datu nesējus. Tās darbība ir vērsta galvenokārt uz Nīderlandi, pateicoties tīmekļa vietnēm holandiešu valodā, kas paredzētas Nīderlandes patērētājiem.
- 11 *Opus* sagatavotajā pirkuma līgumā ir paredzēts, ka tad, ja Nīderlandes patērētājs veic pasūtījumu tiešsaistē, pasūtījums tiek apstrādāts Vācijā un preces no Vācijas uz Nīderlandi tiek nosūtītas pa pasta klienta uzdevumā un klienta vārdā; to veic pasta pārvadātājs, lai gan faktiski to nolīgst *Opus*.
- 12 *Opus* nemaksā nodevu par kopēšanu privātai lietošanai attiecībā uz tā klientiem Nīderlandē piegādātajiem informācijas nesējiem nedz minētajā dalībvalstī, nedz Vācijā. Turklāt iesniedzējtiesa norāda, ka *Opus* šādā veidā tirgote reproducēšanai izmantojamo datu nesēju cena neietver nodevu par kopēšanu privātai lietošanai.
- 13 Apgalvojot, ka vajadzēja uzskatīt *Opus* par “importētāju” Autortiesību likuma nozīmē un tādējādi — nodevas par kopēšanu privātai lietošanai parādnieku — *Stichting* vērsās pret minēto sabiedrību Nīderlandes tiesās, lai panāktu šīs nodevas samaksu.
- 14 Atsaucoties uz pirkuma līguma noteikumiem, *Opus* apstrīdēja to, ka tā varētu tikt uzskatīta par tās tirgote reproducēšanai izmantojamo datu nesēju importētāju Nīderlandē. *Opus* apgalvo, ka par importētājiem ir jāatzīst pircēji Nīderlandē, proti, individuālie patērētāji.

- 15 Šim argumentam, ko *Opus* izvirzījusi savai aizstāvībai, Nīderlandes pirmās instances tiesa un pēc tam apelācijas instances tiesa piekrita; tās noraidīja *Stichting* prasību par [nodevas] samaksu. *Stichting* vērsās iesniedzējtiesā ar kasācijas sūdzību.
- 16 Iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai pamata lietas risinājums, ko sniegušas minētās tiesas, atbilst Direktīvai 2001/29. Saskaņā ar iesniedzējtiesas viedokli uzskatīt, ka pircējs, proti, individuālais patērētājs, ir importētājs un tāvad nodevas par kopēšanu privātai lietošanai parādnieks, nozīmētu atzīt, ka šī nodeva nav atgūstama, jo individuālo pircēju ir grūti praktiski identificēt. Tādējādi iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai jēdzienu “importētājs” nevajadzētu definēt plašāk, nekā izriet no šī vārda tīri valodnieciskās nozīmes, ņemot vērā arī informācijas nesēju galamērķi, kurš ir skaidrs arī profesionālajam pārdevējam.
- 17 Šādos apstākļos *Hoge Raad der Nederlanden* [Nīderlandes Augstākā tiesa] nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

- “1) Vai Direktīvā [2001/29], it īpaši tās 5. panta 2. punkta b) apakšpunktā un 5. punktā, ir rodami kādi kritēriji, pēc kuriem var noteikt, kam saskaņā ar valsts tiesībām būtu nosakāms pienākums maksāt 5. panta 2. punkta b) apakšpunktā minēto “taisnīgo atlīdzību”? [Ja atbilde uz šo jautājumu ir apstiprinoša], kādi ir šie kritēriji?
- 2) Vai tālpārdošanas līgumā, pircējam atrodoties citā dalībvalstī nekā pārdevējs, valsts tiesības saskaņā ar Direktīvas [2001/29] 5. panta 5. punktu jāinterpretē tik plaši, ka komercdarbību veicošam direktīvas 5. panta 2. punkta b) apakšpunktā minētās “taisnīgās atlīdzības” maksāšanas pienākuma subjektam tā ir jāmaksā vismaz vienā no dalībvalstīm, kurās notiek tālpārdošanas līgums?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

- 18 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa vaicā, vai Direktīvas 2001/29 normas, it īpaši tās 5. panta 2. punkta b) apakšpunkts un 5. punkts, ir jāinterpretē tādējādi, ka tajos ir ietverti kritēriji, kas ļauj noteikt, kurš ir jāuzskata par taisnīgās atlīdzības atbilstoši izņēmumam saistībā ar atlīdzību par kopēšanu privātai lietošanai parādnieku.
- 19 Vispirms jāatgādina, ka saskaņā ar Direktīvas 2001/29 2. pantu dalībvalstis principā piešķir autoriem ekskluzīvas tiesības atļaut vai aizliegt tiešu vai netiešu, īslaicīgu vai pastāvīgu reproducēšanu ar jebkādiem līdzekļiem un jebkādā formā, pilnībā vai daļēji attiecībā uz viņu darbiem.
- 20 Tomēr atbilstoši tās pašas direktīvas 5. panta 2. punkta b) apakšpunktam dalībvalstis var paredzēt izņēmumu no autora ekskluzīvajām reproducēšanas tiesībām uz savu darbu, ja reproducēšana notiek uz jebkura materiāla, ko privātai lietošanai veic privātpersona ar mērķi, kurš ne tieši, ne netieši nav komerciāls (tā sauktais "privātās kopēšanas" izņēmums).
- 21 Taču minētās direktīvas 5. panta 5. punktā privātās kopēšanas izņēmuma ieviešanai ir izvirzīts trīskāršs nosacījums, proti, vispirms, lai šis izņēmums tiktu piemērots tikai dažos īpašos gadījumos, tad, lai tas nebūtu pretrunā darba parastajai izmantošanai un, visbeidzot, lai tas nepamatoti neskartu autortiesību subjekta likumīgās intereses.

- 22 Tādējādi, ņemot vērā pēdējo minēto nosacījumu, ja dalībvalstis izlemj valsts tiesībās ieviest privātās kopēšanas izņēmumu, tām, konkrēti, saskaņā ar Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta b) apakšpunktu ir jāparedz pienākums maksāt “taisnīgu atlīdzību” par labu tiesību subjektiem (skat. arī 2010. gada 21. oktobra spriedumu lietā C-467/08 *Padawan*, Krājums, I-10055. lpp., 30. punkts).
- 23 Saistībā ar atbildi uz jautājumu par to, kā identificēt personu, kura ir uzskatāma par taisnīgās atlīdzības parādnieci, ir jākonstatē, ka Direktīvas 2001/29 normās nav tieši reglamentēts jautājums par to, kam ir jāmaksā minētā atlīdzība, tāpēc dalībvalstīm ir plaša rīcības brīvība, nosakot, kam ir jāmaksā šī taisnīgā atlīdzība.
- 24 Tādējādi ir jāatgādina — Tiesa jau ir nospriedusi, ka taisnīgas atlīdzības koncepcija un apmērs ir saistīti ar kaitējumu, kas autoram rodas, kad viņa aizsargātais darbs tiek bez viņa atļaujas reproducēts privātai lietošanai. Šādā aspektā taisnīga atlīdzība ir uzskatāma par pretizpildījumu autoram nodarītajam kaitējumam (iepriekš minētais spriedums lietā *Padawan*, 40. punkts).
- 25 Turklāt, kā izriet no Direktīvas 2001/29 preambulas 31. apsvēruma, kā arī no iepriekš minētā sprieduma lietā *Padawan* 43. punkta, ir svarīgi saglabāt “taisnīgu līdzsvaru” starp, pirmkārt, autoru, kas ir taisnīgās atlīdzības saņēmēji, tiesībām un interesēm un, otrkārt, aizsargātu tiesību objektu izmantotāju tiesībām un interesēm.
- 26 Tā kā ekskluzīvo reproducēšanas tiesību subjektam kaitējumu rada tā persona, kura privātai lietošanai izgatavo aizsargāta darba reprodukciju, iepriekš nelūdzot autora atļauju, tad principā šai personai ir pienākums atlīdzināt šīs reproducēšanas rezultātā radušos kaitējumu, maksājot atlīdzību, kas tiek izmaksāta minētajam [tiesību] subjektam (iepriekš minētais spriedums lietā *Padawan*, 45. punkts).

- 27 Tomēr Tiesa ir atzinusi, ka, ņemot vērā praktiskās grūtības identificēt privātos lietotājus, kā arī noteikt tiem pienākumu kompensēt autoriem kaitējumu, ko tie nodarījuši, dalībvalstis nolūkā iegūt līdzekļus taisnīgas atlīdzības izmaksai drīkst noteikt “nodevu par kopēšanu privātai lietošanai”, kas jāmaksā nevis attiecīgajām privātpersonām, bet gan tām personām, kurām ir digitālās reproducēšanas iekārtas, ierīces un datu nesēji un kuras šādi — juridiski vai faktiski — minētās iekārtas nodod privātpersonu rīcībā vai sniedz tām reproducēšanas pakalpojumus. Šādā sistēmā pienākums maksāt nodevu par kopiju privātai lietošanai ir personām, kurām ir šīs iekārtas (iepriekš minētais spriedums lietā *Padawan*, 46. punkts).
- 28 Tiesa vēl ir precizējusi, ka, tā kā minētā sistēma ļauj maksātājiem iekļaut nodevas par privāto kopēšanu summu cenā, [kāda jāmaksā] par minēto digitālās reproducēšanas iekārtu, ierīču un datu nesēju nodošanu rīcībā, vai sniegtā reproducēšanas pakalpojuma cenā; beigās visu nodevas maksu uzņemas privātais lietotājs, kas maksā šo cenu, un tas atbilst “taisnīgam līdzsvaram”, kāds jārod starp autoru un minēto aizsargāto darbu izmantotāju interesēm (iepriekš minētais spriedums lietā *Padawan*, 48. un 49. punkts)
- 29 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Direktīva 2001/29, it īpaši tās 5. panta 2. punkta b) apakšpunkts un 5. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka galalietotājs, kas privāti veic aizsargāta darba reproducēšanu, principā ir jāuzskata par minētajā 2. punkta b) apakšpunktā paredzētās taisnīgās atlīdzības pārādnieku. Tomēr dalībvalstis drīkst noteikt nodevu par privāto kopēšanu personām, kuras nodod šī galalietotāja rīcībā digitālās reproducēšanas iekārtas, ierīces vai datu nesējus, jo šīm personām ir iespēja iekļaut šīs nodevas summu cenā, ko galalietotājs maksā par minēto nodošanu rīcībā.

Par otro jautājumu

- 30 Ar otro jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai tālpārdošanas līguma gadījumā starp pircēju un profesionālu digitālās reproducēšanas iekārtu, ierīču vai datu nesēju pārdevēju, kuri atrodas dažādās dalībvalstīs, Direktīvā 2001/29 ir prasīts interpretēt valsts tiesības tādējādi, lai taisnīgo atlīdzību varētu iekasēt no parādnieka, kurš rīkojas komersanta statusā.
- 31 Šajā ziņā jāuzsver, ka Direktīvas 2001/29 pašā 5. panta 5. punktā, kurā konkrēti ir izvirzīti kumulatīvie nosacījumi privātās kopēšanas izņēmuma piemērošanai, nav specifisku norāžu, kas pieļautu īpašu interpretāciju attiecībā uz personu, kura jāuzskata par parādnieci saistībā ar taisnīgo atlīdzību, kas atbilstoši privātās kopēšanas izņēmumam pienākas autoriem saistībā ar tālpārdošanas līgumu, par kādu ir pamata lieta.
- 32 Tomēr ir svarīgi atgādināt, ka no Direktīvas 2001/29 preambulas 9. apsvēruma izriet, ka Savienības likumdevējs ir vēlējis, lai tiktu garantēts augsts autortiesību un blakustiesību aizsardzības līmenis, jo šīm tiesībām ir izšķiroša nozīme intelektuālajā jaunradē. To aizsardzība palīdz nodrošināt jaunrades uzturēšanu un attīstību autoru, izpildītāju, producentu, patērētāju, kultūras, rūpniecības un visas sabiedrības interesēs. Tādējādi saskaņā ar tās pašas direktīvas preambulas 10. apsvērumu, lai autori vai izpildītāji varētu turpināt savu radošo un māksliniecisko darbību, viņiem jāsaņem atbilstīga atlīdzība par viņu darbu izmantošanu.
- 33 Konkrēti, no minētās direktīvas 5. panta 2. punkta b) apakšpunkta, kā arī preambulas 35. apsvēruma izriet, ka dalībvalstīs, kuras ieviešas privātās kopēšanas izņēmumu, tiesību subjektiem ir jāsaņem taisnīga atlīdzība, lai tiem tiktu pienācīgi atlīdzināts par viņu aizsargāto darbu vai cita tiesību objekta izmantošanu, kura notikusi bez viņu

piekrišanas. Turklāt saskaņā ar tā paša panta 5. punktu privātās kopēšanas izņēmuma ieviešana nevar radīt nepamatotu kaitējumu autortiesību subjekta likumīgajām interesēm.

- 34 No tā izriet, ka, ja vien šīm normām neatņem visu lietderīgo iedarbību, dalībvalstij, kas valsts tiesībās ir ieviesusi privātās kopēšanas izņēmumu, ar tām ir noteikts pienākums sasniegt konkrētu rezultātu tādā ziņā, ka šai valstij savas kompetences ietvaros ir jānodrošina, ka tiek faktiski iekasēta taisnīga atlīdzība, kura paredzēta, lai atlīdzinātu skartajiem autoriem nodarīto kaitējumu, it īpaši, ja šis kaitējums radies minētās dalībvalsts teritorijā.
- 35 Ņemot vērā — kā norādīts šī sprieduma 26. punktā —, ka galalietotājiem, kas privātai lietošanai izgatavo aizsargāta darba reprodukciju, iepriekš nelūdzot tiesību subjekta atļauju, un kas tādējādi nodara tam kaitējumu, principā ir pienākums atlīdzināt viņam šo kaitējumu, var prezumēt, ka atlīdzināmais kaitējums ir radies tās dalībvalsts teritorijā, kurā dzīvo šie galalietotāji.
- 36 No iepriekš izklāstītā izriet — ja dalībvalsts savās valsts tiesībās ir ieviesusi privātās kopēšanas izņēmumu un ja galalietotāji, kas privāti veic aizsargāta darba reproducēšanu, dzīvo tās teritorijā, tad šai dalībvalstij atbilstoši tās teritoriālajai kompetencei ir jānodrošina, ka faktiski tiek iekasēta taisnīga atlīdzība, atlīdzinot kaitējumu, kurš autoriem nodarīts minētās valsts teritorijā.
- 37 Attiecībā uz pamata lietu ir skaidrs, ka autoriem nodarītais kaitējums ir radies Nīderlandes teritorijā, jo pircēji, kas ir aizsargāto darbu privāti galalietotāji, dzīvo minētajā teritorijā. Tāpat ir skaidrs, ka Nīderlandes Karaliste ir izvēlējusies ieviest sistēmu

taisnīgās atlīdzības — kura jāmaksā saistībā ar privātās kopēšanas izņēmumu — iekasēšanai no aizsargāto darbu reproducēšanai paredzēto informācijas nesēju ražotāja vai importētāja.

- 38 Atbilstoši iesniedzējtiesas lēmumā ietvertajām norādēm saistībā ar tādiem līgumiem, par kādiem ir pamata lieta, praksē izrādās neiespējami iekasēt šādu atlīdzību no galalietotājiem kā šo [datu] nesēju importētājiem Nīderlandē.
- 39 Ja tā un ņemot vērā faktu, ka iekasēšanas sistēma, ko izvēlējusies attiecīgā dalībvalsts, nevar atbrīvot to no pienākuma sasniegt konkrētu rezultātu, proti, nodrošināt, ka skartajiem autoriem tiek faktiski izmaksāta taisnīga atlīdzība, atlīdzinot kaitējumu, kurš radies tās teritorijā; šīs dalībvalsts iestādēm — it īpaši tiesu iestādēm — ir jāvērtē interpretēt valsts tiesības atbilstoši minētajam pienākumam sasniegt konkrētu rezultātu, kas garantē minētās atlīdzības iekasēšanu no pārdevēja, kurš veicinājis minēto datu nesēju importu, nododot tos galalietotāju rīcībā.
- 40 Šajā ziņā apstākļos, kādi, konkrēti, ir atgādināti šī sprieduma 12. punktā, šo minētajai dalībvalstij noteikto pienākumu neietekmē apstākļi, ka tālpārdošanas līgumu gadījumā, par kādiem ir pamata lieta, profesionālais pārdevējs, kurš nodod šīs dalībvalsts teritorijā dzīvojošu pircēju, kas ir galalietotāji, rīcībā digitālās reproducēšanas iekārtas, ierīces vai datu nesējus, atrodas citā dalībvalstī.
- 41 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz otro jautājumu ir jāatbild, ka Direktīva 2001/29, it īpaši tās 5. panta 2. punkta b) apakšpunkts un 5. punkts, ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalstij — kura ir ieviesusi sistēmu attiecībā uz nodevu par privāto

kopēšanu, kas noteikta aizsargāto darbu reproducēšanai paredzēto informācijas nesēju ražotājam vai importētājam, un kuras teritorijā autoriem tiek nodarīts kaitējums ar to, ka pircēji, kuri tur dzīvo, lieto autoru darbus privātiem mērķiem, — ir jāgarantē, ka šie autori faktiski saņem taisnīgu atlīdzību, kas paredzēta, lai tiem atlīdzinātu šo kaitējumu. Šajā ziņā viens pats apstāklis, ka profesionālais digitālās reproducēšanas iekārtu, ierīču vai datu nesēju pārdevējs atrodas citā dalībvalstī, nevis tajā dalībvalstī, kurā dzīvo pircēji, neietekmē šo pienākumu sasniegt konkrētu rezultātu. Valsts tiesai gadījumā, ja nav iespējams nodrošināt taisnīgās atlīdzības iekasēšanu no pircējiem, ir jāinterpretē savas valsts tiesības tādējādi, lai šo atlīdzību varētu iekasēt no parādnieka, kurš rīkojas komersanta statusā.

Par tiesāšanās izdevumiem

- ⁴² Attiecībā uz lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietas dalībnieku izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospiež:

- 1) Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 22. maija Direktīva 2001/29/EK par dažu autortiesību un blakustiesību aspektu saskaņošanu informācijas sabiedrībā, it īpaši tās 5. panta 2. punkta b) apakšpunkts un 5. punkts, ir jāinterpretē tādējādi, ka galalietotājs, kas privāti veic aizsargāta darba reproducēšanu, principā ir jāuzskata par minētajā 2. punkta b) apakšpunktā paredzētās taisnīgās atlīdzības parādnieku. Tomēr dalībvalstis drīkst noteikt

nodevu par privāto kopēšanu personām, kuras nodod šī galalietotāja rīcībā digitālās reproducēšanas iekārtas, ierīces vai datu nesējus, jo šīm personām ir iespēja iekļaut šīs nodevas summu cenā, ko galalietotājs maksā par minēto nodošanu rīcībā;

- 2) Direktīva 2001/29, it īpaši tās 5. panta 2. punkta b) apakšpunkts, un 5. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalstij — kura ir ieviesusi sistēmu attiecībā uz nodevu par privāto kopēšanu, kas noteikta aizsargāto darbu reproducēšanai paredzēto informācijas nesēju ražotājam vai importētājam, un kuras teritorijā autoriem tiek nodarīts kaitējums ar to, ka pircēji, kuri tur dzīvo, lieto autoru darbus privātiem mērķiem, — ir jāgarantē, ka šie autori faktiski saņem taisnīgu atlīdzību, kas paredzēta, lai tiem atlīdzinātu šo kaitējumu. Šajā ziņā viens pats apstāklis, ka profesionālais digitālās reproducēšanas iekārtu, ierīču vai datu nesēju pārdevējs atrodas citā dalībvalstī, nevis tajā dalībvalstī, kurā dzīvo pircēji, neietekmē šo pienākumu sasniegt konkrētu rezultātu. Valsts tiesai gadījumā, ja nav iespējams nodrošināt taisnīgās atlīdzības iekasēšanu no pircējiem, ir jāinterpretē savas valsts tiesības tādējādi, lai šo atlīdzību varētu iekasēt no parādnieka, kurš rīkojas komersanta statusā.

[Paraksti]